SKUODO RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS 2026 METŲ ATASKAITA

Parengė:

Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro visuomenės sveikatos specialistė Monika Steponkienė

Turinys

ĮVADAS....1

I SKYRIUS. SKUODO RAJONO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ DEMOGRAFINIAI, SOCIOEKONOMINIAI, MIRTINGUMO IR LIGOTUMO POKYČIAI....2

1.1. Gyventojų demografinė padėtis....2

1.2. Gyventojų socioekonominiai veiksniai....4

1.3. Gyventojų mirtingumo rodikliai....4

1.4. Gyventojų ligotumo rodikliai....5

II SKYRIUS. BENDROJI DALIS....7

2.1. Savivaldybės gyventojų sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilis....7

III SKYRIUS. SPECIALIOJI DALIS....12

3.1. Savivaldybės prioritetinių problemų analizė....12

3.2. Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyventojų....12

3.3. Kūdikių, žindytų išimtinai krūtimi iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.)....15

3.4. Savižudybių skaičius / standartizuotas mirtingumas nuo tyčinio savęs žalojimo 100 000 gyventojų (X60-X84)....16

IV SKYRIUS. SAVIVALDYBĖS GYVENSENOS STEBĖSENOS RODIKLIAI....19

APIBENDRINANČIOS IŠVADOS....21

REKOMENDACIJOS....22

PRIEDAI....23

ĮVADAS

Visuomenės sveikatos stebėsenos savivaldybėje tikslas – nuolat rinkti, analizuoti visuomenės sveikatą apibūdinančius rodiklius bei tinkamai informuoti savivaldybės politikus, siekiant efektyvaus valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) bei savarankiškų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo savivaldybės teritorijoje. Visuomenės sveikatos stebėsena Skuodo rajono savivaldybėje vykdoma remiantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“. Pagal įsakymo 8.2 punktą, savivaldybių visuomenės sveikatos biurai kasmet rengia savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos projektą. Ataskaitoje pateikiami rodikliai atspindi kaip įgyvendinami Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų strategijos (toliau – Strategija), patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2014 m. birželio d. 26 sprendimu Nr. XII-964 „Dėl Lietuvos sveikatos 2014 –2025 m. strategijos patvirtinimo“, numatyti tikslai ir uždaviniai.

Skuodo rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2026 m. ataskaitos tikslas yra pateikti pagrindinius Skuodo rajono gyventojų sveikatą atspindinčius rodiklius, jų dinamiką ir jų pagrindu pateikti rekomendacijas bei prioritetines kryptis Skuodo rajono plėtros plano siekiniams, strateginio veiklos plano priemonėms. Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitoje pateikti 2026 m. nuolatinių gyventojų skaičiai, 2025 m. demografinę, socioekonominę ir visuomenės sveikatos būklę (sveikatos, mirtingumo ir kiti rodikliai) atspindintys rodikliai savivaldybėje.

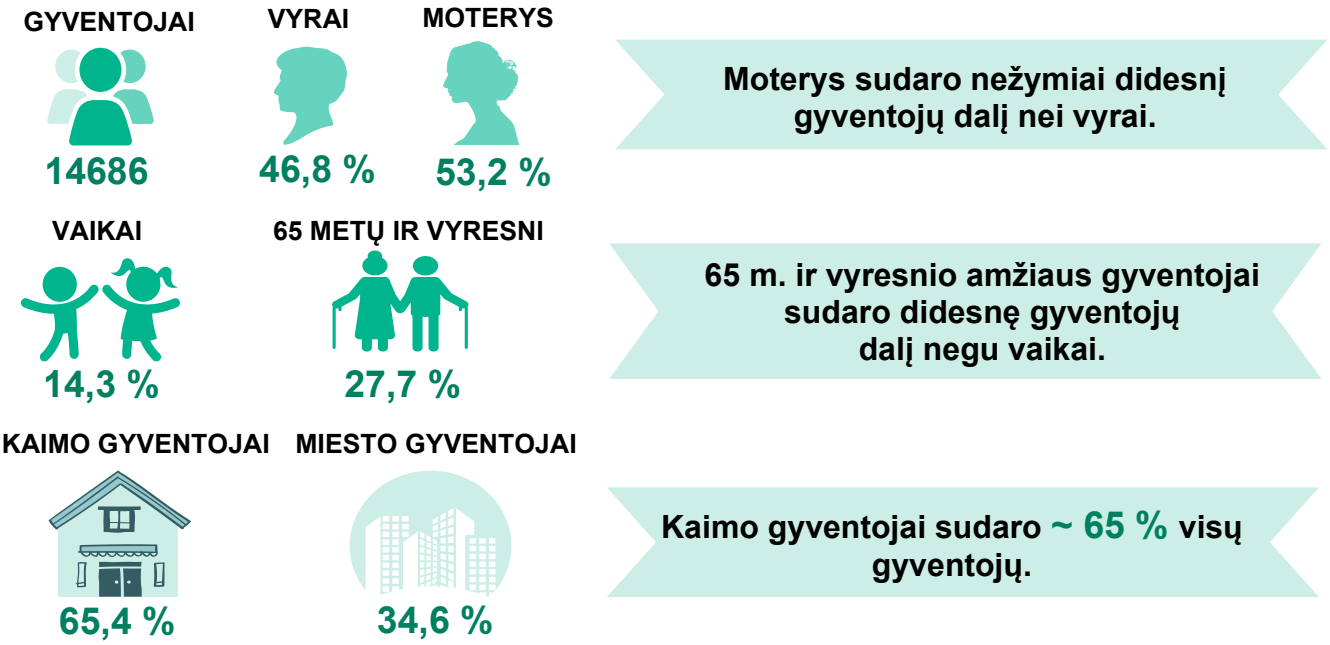
Ataskaita parengta naudojantis viešai prieinamais sveikatos statistikos duomenų šaltiniais:

1. Valstybės duomenų agentūros rodiklių duomenų baze;
2. Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registru;
3. Visuomenes sveikatos stebėsenos informacine sistema;
4. Traumų ir nelaimingų atsitikimų stebėsenos informacine sistema (IS).

I SKYRIUS
SKUODO RAJONO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ DEMOGRAFINIAI, SOCIOEKONOMINIAI, MIRTINGUMO IR LIGOTUMO POKYČIAI

1.1. Gyventojų demografinė padėtis

NUOLATINIŲ GYVENTOJŲ SKAIČIUS SKUODO RAJONO SAVIVALDYBĖJE 2026 METŲ PRADŽIOJE

2026 metų pradžioje Skuodo rajono savivaldybėje gyvenamąją vietą buvo deklaravę 14686 gyventojai.

Palyginti su 2025 m. pradžios duomenimis, 2026 m. pradžioje gyventojų skaičius sumažėjo 325 asmenimis.

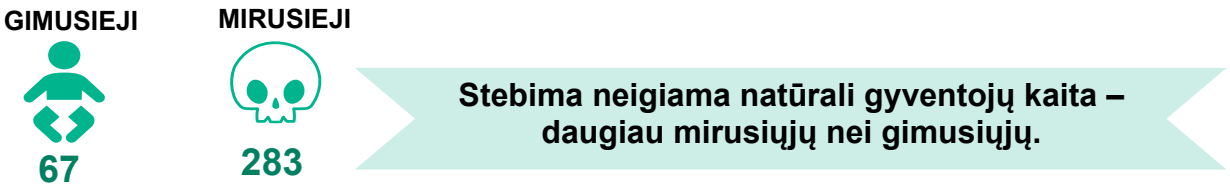
Skuodo rajono savivaldybės nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje pagal lytį, gyvenamąją vietą, amžiaus grupes

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Pagal lytį											
Moterys	9493	9227	8887	8669	8429	8701	8482	8343	8124	8001	7814
Vyrai	8564	8330	8027	7824	7655	7549	7349	7191	7077	7010	6872
Pagal gyvenamąją vietą											
Miestas	5808	5582	5417	5279	5162	5508	5422	5337	5229	5172	5076
Kaimas	12249	11975	11497	11214	10922	10742	10409	10197	9972	9839	9610
Pagal amžiaus grupes											
0–17 m.	3130	3045	2918	2810	2739	2484	2388	2341	2237	2168	2103
14–29 m.	3919	3734	3513	3356	3205	2994	2842	2677	2601	2474	2360
18–44 m.	5276	5008	4558	4373	4147	4774	4576	4419	4273	4174	4031
45–64 m.	5834	5810	5480	5381	5257	5184	5091	4920	4779	4632	4487
65 + m.	3985	3982	3958	3929	3941	3808	3776	3854	3912	4037	4065
Iš viso	**18057**	**17557**	**16914**	**16493**	**16084**	**16250**	**15831**	**15534**	**15201**	**15011**	**14686**

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra, Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro skaičiavimai.

Skuodo rajono savivaldybės gyventojų skaičiaus mažėjimą lemia neigiama neto vidaus migracija ir neigiamas natūralus gyventojų prieaugis – daugiau išvykstančiųjų gyventi į kitas savivaldybes nei atvykstančiųjų į Skuodo rajono savivaldybę, daugiau mirusiųjų nei gimusiųjų.

NATŪRALI SKUODO RAJONO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ KAITA 2025 METAIS

NETO VIDAUS IR TARPTAUTINĖ MIGRACIJA SKUODO RAJONO SAVIVALDYBĖJE 2025 METAIS

Skuodo rajono savivaldybė pagal gyventojų vidutinę tikėtiną gyvenimo trukmę patenka į Lietuvos vidurkį.

2025 m. skirtumas tarp Skuodo rajono savivaldybės vyrų ir moterų vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės yra apie 11 metų – ***moterys gyvena ilgiau nei vyrai.*** Skuodo rajono savivaldybės gyventojų vidutinės tikėtinos gyvenimo trukmės rodiklio tendencija yra nekintanti.

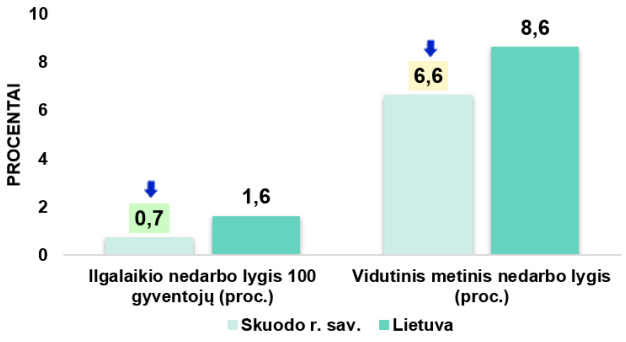
GYVENTOJŲ VIDUTINĖ TIKĖTINA GYVENIMO TRUKMĖ 2025 METAIS

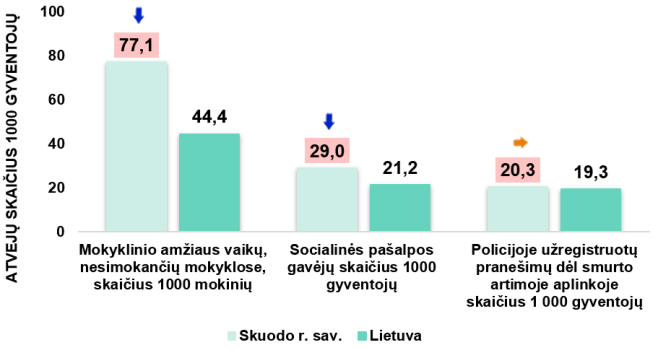
	SKUODO R. SAV.	LIETUVA
GYVENTOJAI	74,7 m.	77,9 m.
VYRAI	69,6 m.	73,4 m.
MOTERYS	80,4 m.	82,1 m.

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra, Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro skaičiavimai.

1.2. Gyventojų socioekonominiai veiksniai

Skuodo rajono savivaldybė pagal mokyklinio amžiaus vaikus nesimokančius mokykloje, socialinės pašalpos gavėjų ir policijoje užregistruotų pranešimų dėl smurto artimoje aplinkoje rodiklius, yra prastesnėje situacijoje negu Lietuvos vidurkis, tačiau pagal ilgalaikio nedarbo rodiklį – geresnėje situacijoje.

Savivaldybės 2025 m. rodiklio palyginimas su Lietuvos reikšme: Geriau Blogiau Panašiai

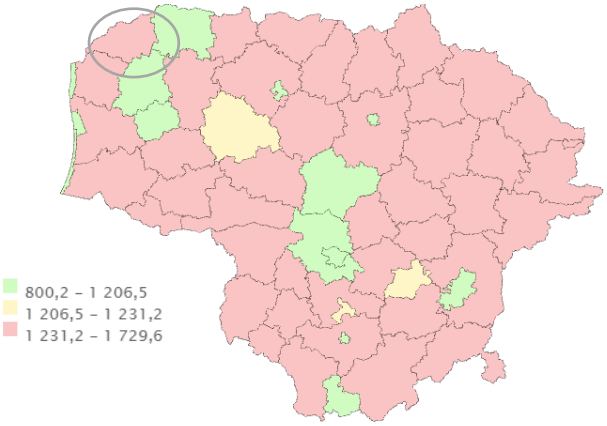
Tendencija: Nekinta Didėja Mažėja

1.3. Gyventojų mirtingumo rodikliai

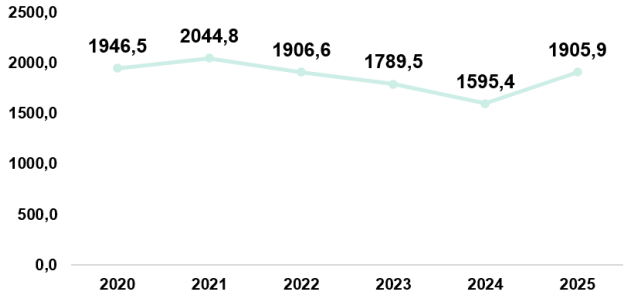
Skuodo rajono savivaldybė pagal gyventojų standartizuotą mirtingumą 100 000 gyventojų yra prastesnėje situacijoje nei Lietuvos vidurkis.

Skuodo rajono savivaldybės gyventojų mirtingumo rodiklio tendencija yra mažėjanti.

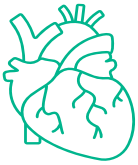
STANDARTIZUOTAS MIRTINGUMAS 100 000 GYVENTOJŲ PAGAL SAVIVALDYBES 2025 METAIS

SKUODO RAJONO GYVENTOJŲ MIRČIŲ SKAIČIUS 100 000 GYVENTOJŲ

Savivaldybės 2025 m. rodiklio palyginimas su Lietuvos reikšme: Geriau Blogiau Panašiai

Pirmoje vietoje mirtingumo struktūroje yra mirtys nuo kraujotakos sistemos ligų.

Šaltiniai: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema, Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registras, Higienos institutas.

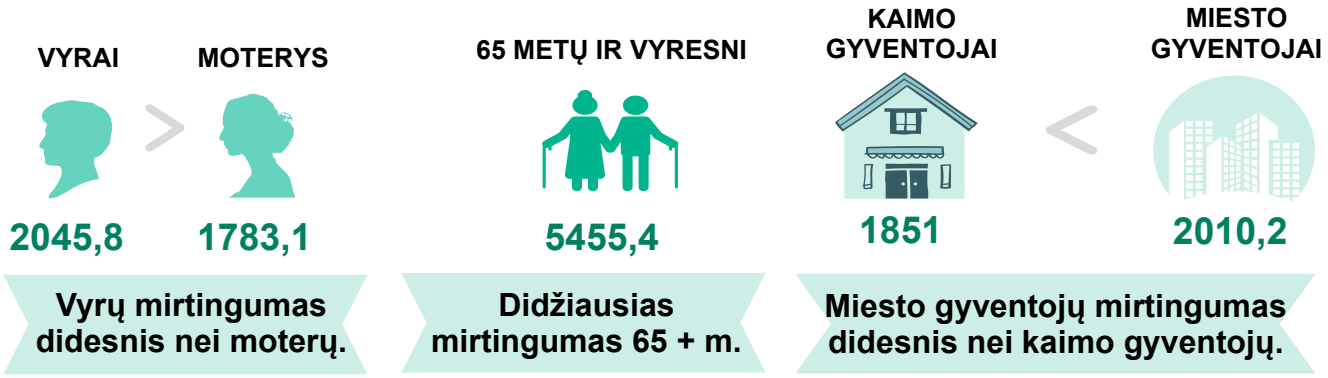
2025 m. Skuodo rajono savivaldybės gyventojų mirtys nuo kraujotakos sistemos ligų sudarė 49,5 proc. visų Skuodo rajono savivaldybės gyventojų mirčių, Lietuvoje – 51,3 proc. Antroje vietoje mirčių struktūroje yra mirtys nuo piktybinių navikų, trečioje vietoje – mirtys nuo išorinių priežasčių.

Per vienerius metus padidėjo gyventojų mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų, piktybinių navikų, išorinių mirties priežasčių. Nuo 2022 m. mažėja gyventojų ligotumas nuo virškinimo sistemos ligų.

PAGRINDINĖS GYVENTOJŲ MIRTIES PRIEŽASTYS 2025 METAIS (PROC.)

SKUODO RAJONO SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ MIRTINGUMAS 100 000 GYVENTOJŲ PAGAL LYTĮ, GYVENAMĄJĄ VIETĄ IR AMŽIAUS GRUPES 2025 METAIS

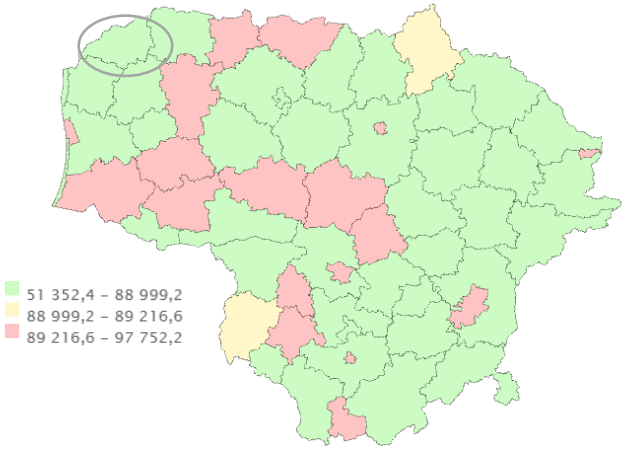
1.4. Gyventojų ligotumo rodikliai

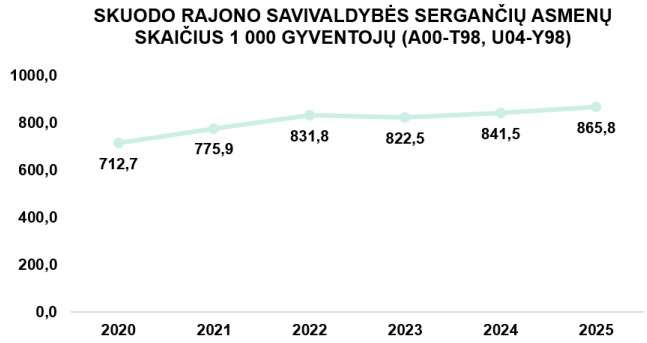
Skuodo rajono savivaldybės gyventojų standartizuotas ligotumas 1000 gyventojų yra žemesnis nei Lietuvos vidurkis.

Skuodo rajono savivaldybės gyventojų ligotumo rodiklio tendencija yra nekintanti.

Šaltiniai: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema, Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registras, Higienos institutas, Privalomojo sveikatos draudimo fondo informacinė sistema (PSDF IS), Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro skaičiavimai.

STANDARTIZUOTAS LIGOTUMAS 100 000 GYVENTOJŲ PAGAL SAVIVALDYBES 2025 METAIS

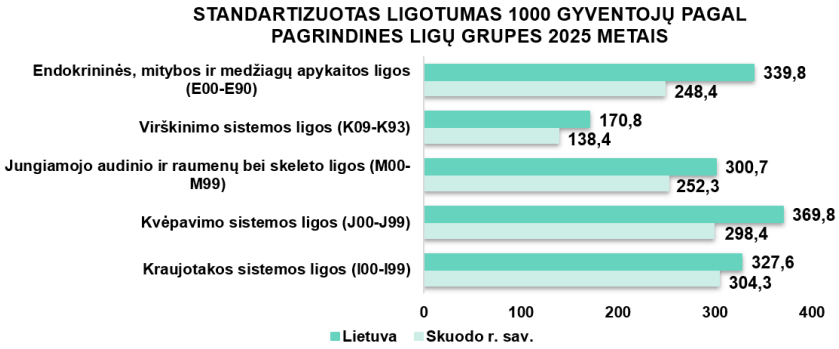

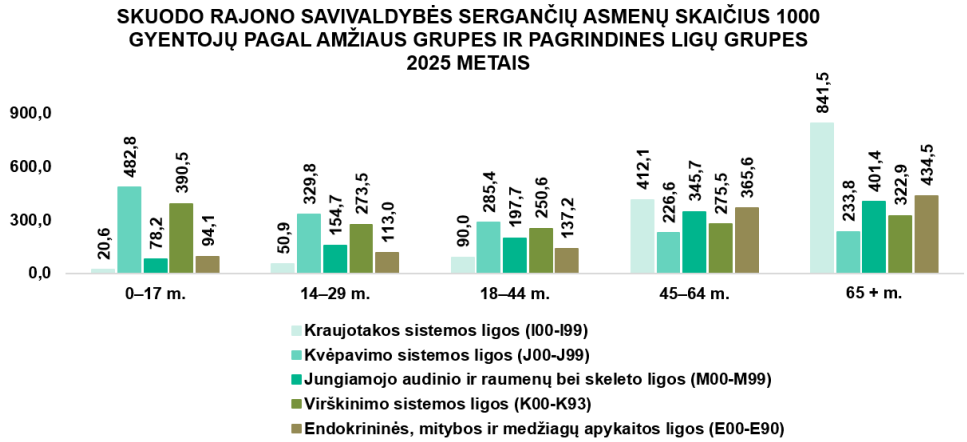
Savivaldybės 2025 m. rodiklio palyginimas su Lietuvos reikšme: Geriau Blogiau Panašiai

Daugiausia Skuodo rajono gyventojai serga kraujotakos sistemos ligomis.

Skuodo rajono gyventojų ligotumas pagal labiausiai paplitusias ligų grupes yra mažesnis negu Lietuvos vidurkis.

Vaikų ir jaunimo amžiaus grupėse daugiausiai sergama kvėpavimo ir virškinimo sistemų ligomis, o nuo 45 m. ir vyresnio amžiaus asmenų grupėse – kraujotakos sistemos ligomis.

Šaltiniai: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema, Privalomojo sveikatos draudimo fondo informacinė sistema.

II SKYRIUS
BENDROJI DALIS

2.1. Savivaldybės gyventojų sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilis

Strategijoje iškeltų tikslų ir uždavinių įgyvendinimo savivaldybėse stebėsenai parengtas baigtinis pagrindinių rodiklių sąrašas, apibūdinantis strategijos siekinius. Rodikliai pateikti ***2025 metų Skuodo r. sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilyje.***

2025 metų Skuodo r. sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilio lentelės stulpelių pavadinimų paaiškinimai:

savivaldybės reikšmės:

1) tendencija – skaičiuojama pastariesiems penkeriems metams nuo analizuojamų metų arba savivaldybės 3 m. rodiklio reikšmės vidurkio tendencija;

2) rodiklis – savivaldybės rodiklio reikšmė 2025 m. arba savivaldybės 3 m. rodiklio reikšmės vidurkis;
3) kiekis – savivaldybės atvejų skaičius 2025 m.;
4) santykis pagal 3 m. rodiklio vidurkį – savivaldybės 3 m. rodiklio vidurkio reikšmės santykis su Lietuvos 3 m. rodiklio vidurkio reikšme;

Lietuvos reikšmės:

1) rodiklis – Lietuvos rodiklio reikšmė 2025 m. arba 3 m. rodiklio reikšmės vidurkis;
2) blogiausia reikšmė pagal 3 m. vidurkį – blogiausia savivaldybės rodiklio reikšmė Lietuvoje pagal 3 m. rodiklio vidurkį;
3) sritis pagal 3 m. vidurkį – savivaldybės 3 m. rodiklio vidurkio reikšmė lyginama su Lietuvos 3 m. rodiklio vidurkio reikšmės pasikliautinuoju intervalu:

- jei savivaldybės reikšmė patenka į Lietuvos pasikliautinų intervalų ribą, spalvinama geltonai;
- jei savivaldybės reikšmė yra geresnė už Lietuvos pasikliautinų intervalų ribą, spalvinama žalia spalva;
- jei savivaldybės reikšmė yra blogesnė už Lietuvos pasikliautinų intervalų ribą, spalvinama raudona spalva;

4) geriausia reikšmė pagal 3 m. vidurkį – geriausia savivaldybės rodiklio reikšmė Lietuvoje pagal 3 m. rodiklio vidurkį.

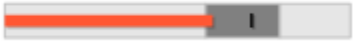
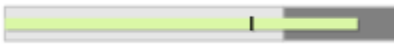
Sutrumpinimų paaiškinimai:

SMR – standartizuotas mirtingumas.

2025 METŲ SKUODO R. SVEIKATOS IR SU SVEIKATA SUSIJUSIŲ RODIKLIŲ PROFILIS

Rodiklio pavadinimas	Savivaldybės reikšmės						Lietuvos reikšmės				
	1 metų			3 metų vidurkis			1 metų rodiklis	3 metų vidurkis			
	Tendencija	Rodiklis	Kiekis	Tendencija	Rodiklis	Santykis		Rodiklis	Sritis	Blogiausia	Geriausia
Strateginis tikslas											
Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė	→	74,7	75	→	75,4	0,97	77,9	77,7		73,1	81,1
Išvengiamas mirtingumas pagal jungtinį EBPO ir Eurostato sąrašą (proc.)	↑	74,0	94	→	77,5	1,02	76,3	76,2		81,9	70,1
1 tikslas – sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį:											
1.1. sumažinti skurdo lygį ir nedarbą;											
Savižudybių skaičius (X60-X84) 100 000 gyventojų	↑	40,4	6	↑	33,1	1,73	18,1	19,1		52,9	9,1
SMR nuo tyčinio savęs žalojimo (X60-X84) 100 000 gyventojų	↑	34,5	6	↑	31,6	1,73	17,3	18,3		47,0	7,7
Bandymų žudytis skaičius (X60–X64, X66–X84) 100 000 gyventojų	↑	6,7	1	↑	15,4	0,36	39,5	42,7		85,5	15,3
Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1 000 moksleivių	↓	77,1	93	↓	80,9	1,59	44,4	50,9		184,1	26,9
Socialinę pašalpą gaunančių šeimų skaičius 1 000 gyventojų	→	17,0	252	→	17,3	1,24	13,4	13,9		44,2	1,4
Ilgalaikio nedarbo lygis, darbo jėgos (proc.)	↓	0,7	59	↓	0,7	0,41	1,6	1,7		3,5	0,3
Gyventojų skaičiaus pokytis 1000 gyventojų	↓	-22,0	-326	↓	-18,7	-5,34	-1,1	3,5		-24,9	37,5
1.2. sumažinti socialinę ekonominę gyventojų diferenciaciją šalies ir bendruomenių lygmeniu.											
Mirtingumas nuo išorinių priežasčių (V00-Y98) 100 000 gyventojų	↑	128,0	19	↑	119,1	1,53	75,7	78,0		199,8	52,6
SMR nuo išorinių priežasčių (V00-Y98) 100 000 gyv.	↑	107,8	19	↑	105,2	1,42	71,5	74,3		164,2	48,3
Policijoje užregistruotų pranešimų dėl smurto artimoje aplinkoje skaičius 1 000 gyventojų	→	20,3	302	→	22,3	1,17	19,3	19,0		35,2	5,7
Sergamumas tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyventojų	↑	40,4	6	↑	30,9	1,55	18,7	19,9		61,0	0,0
Sergamumas tuberkulioze (+ recidyvai) (A15-A19) 100 000 gyventojų	→	40,4	6	→	30,9	1,36	21,3	22,8		71,4	0,0
2 tikslas – sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką:											
2.1. kurti saugias darbo ir sveikas buities sąlygas, didinti prekių ir paslaugų vartotojų saugumą;											
Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų darbe, skaičius 10 000 gyventojų	↑	0,0	0	↑	1,5	1,67	0,9	0,9		1,7	0,0

Rodiklio pavadinimas	Savivaldybės reikšmės						Lietuvos reikšmės				
	1 metų			3 metų vidurkis			1 metų rodiklis	3 metų vidurkis			
	Tendencija	Rodiklis	Kiekis	Tendencija	Rodiklis	Santykis		Rodiklis	Sritis	Blogiausia	Geriausia
Traumų dėl nukritimų (W00–W19) 65+ m. amžiaus grupėje skaičius 10 000 gyventojų	→	167,9	68	→	134,4	0,99	135,0	135,2		192,8	90,5
Asmenų, pirmą kartą nustatytas sumažėjęs dalyvumo lygis, skaičius 10 000 gyventojų	↑	101,5	91	↑	82,5	1,23	70,8	67,2		111,9	50,8
Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis (A00–A09) 10 000 gyventojų	↑	90,9	135	↑	59,8	0,50	170,7	119,9		206,2	1,8
2.2. kurti palankias sąlygas saugiai leisti laisvalaikį;											
Mirtingumas nuo paskendimo (W65-W74) 100 000 gyventojų	↑	20,2	3	↑	17,7	4,92	3,6	3,6		19,5	0,0
SMR nuo paskendimo (W65-W74) 100 000 gyventojų	↑	14,6	3	↑	15,3	4,50	3,4	3,4		17,8	0,0
Mirtingumas nuo nukritimo (W00-W19) 100 000 gyventojų	↓	13,5	2	↓	15,4	1,07	14,5	14,4		37,1	5,0
SMR nuo nukritimo (W00-W19) 100 000 gyventojų	↓	10,3	2	↓	12,1	0,88	13,6	13,8		30,7	3,7
2.3. mažinti avaringumą ir traumų kelių eismo įvykiuose skaičių;											
Mirtingumas transporto įvykiuose (V00-V99) 100 000 gyventojų	↑	0,0	0	↑	11,0	2,00	5,3	5,5		30,7	0,0
SMR transporto įvykiuose (V00-V99) 100 000 gyventojų	→	0,0	0	↑	10,5	1,98	5,0	5,3		24,9	0,0
Pėsčiųjų mirtingumas nuo transporto įvykių (V00-V09) 100 000 gyventojų	→	0,0	0	↑	4,4	3,67	1,2	1,2		5,9	0,0
Traumų dėl transporto įvykių (V00-V99) skaičius 10 000 gyventojų	↓	4,0	6	↓	5,7	1,02	5,6	5,6		9,0	0,0
2.4. mažinti oro, vandens ir dirvožemio užterštumą, triukšmą.											
Oro teršalų (KD2,5 ir / arba 10 ir / arba azoto dioksido) vidutinė metinė koncentracija savivaldybėje (μg/m³)	Skuodo rajono savivaldybėje rengiama aplinkos monitoringo programa, bus montuojamos oro kokybės monitoringo stotys. 2025 m. duomenų nėra, nes aplinkos oro kokybės tyrimai nebuvo vykdomi.										
3 tikslas – formuoti sveiką gyvenseną ir jos kultūrą:											
3.1. sumažinti alkoholinių gėrimų, tabako, neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir prieinamumą;											
Mirtingumas nuo narkotikų sąlygotų priežasčių 100 000 gyventojų	↑	6,7	1	↑	4,4	1,26	3,7	3,5		17,1	0,0
SMR nuo narkotikų sąlygotų priežasčių 100 000 gyventojų	↑	8,5	1	↑	5,1	1,46	3,6	3,5		21,0	0,0

Rodiklio pavadinimas	Savivaldybės reikšmės						Lietuvos reikšmės				
	1 metų			3 metų vidurkis			1 metų rodiklis	3 metų vidurkis			
	Tendencija	Rodiklis	Kiekis	Tendencija	Rodiklis	Santykis		Rodiklis	Sritis	Blogiausia	Geriausia
Mirtingumas nuo alkoholio sąlygotų priežasčių 100 000 gyventojų	↑	33,7	5	↑	22,1	0,97	23,3	22,8		93,3	1,8
SMR nuo alkoholio sąlygotų priežasčių 100 000 gyventojų	↑	34,3	5	↑	21,1	0,98	21,7	21,5		82,5	1,6
Nusikalstamos veikos, susijusios su narkotikais 100 000 gyventojų	↑	33,7	5	↑	35,3	0,39	96,8	90,1		545,3	14,9
Gyventojų skaičius, tenkantis 1 tabako licencijai	↓	183,3	81 licencija	→	188,8	0,93	199,9	203,9		70,9	414,2
Gyventojų skaičius, tenkantis 1 alkoholio licencijai	↑	183,3	81 licencija	→	173,6	173,6	185,8	173,3		38,9	356,2
Vaikų (0–17 m.), apsinuodijusių narkotinėmis medžiagomis, skaičius 10 000 vaikų	→	0,0	0	↑	1,5	1,5	3,5	3,4		17,9	0,0
3.2. skatinti sveikos mitybos įpročius.											
Kūdikių, žindytų išimtinai krūtimi iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.)	↑	18,9	7	↑	19,8	0,55	34,3	36,0	***Raudona zona.*** *Savivaldybės rodiklio 2020 – 2025 m. duomenys neįtraukti į Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinę sistemą.*	9,1	73,6
4 tikslas – užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius:											
4.1. užtikrinti sveikatos sistemos tvarumą ir kokybę, plėtojant sveikatos technologijas, kurių efektyvumas pagrįstas mokslo įrodymais;											
Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyventojų	↑	40,8	603	↑	37,4	1,84	19,5	20,3		37,4	9,4
Išvengiamų hospitalizacijų dėl cukrinio diabeto skaičius 18+ m. 1 000 gyventojų	→	1,9	24	↑	2,0	1,05	1,8	1,9		3,4	0,9
4.2. plėtoti sveikatos infrastuktūrą ir gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, saugą, prieinamumą ir į pacientą orientuotą sveikatos priežiūrą;											
Slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, skaičius	↓	3,0	39	↓	3,2	1,88	1,7	1,7	***Žalia zona.*** *Savivaldybės rodiklio 2020 – 2025 m. duomenys neįtraukti į Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinę sistemą.*	1,3	4,9
Šeimos gydytojų skaičius 10 000 gyventojų	↑	5,4	8	↑	4,9	0,63	7,9	7,8	***Raudona zona.*** *Savivaldybės rodiklio 2020 – 2025 m. duomenys neįtraukti į Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinę sistemą.*	3,2	12,1
Apsilankymų pas gydytojus skaičius 1 gyventojui	↑	8,6	127595	↑	8,4	0,89	9,6	9,4		4,2	11,5
Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze (A15-A19) (visi) 100 000 gyventojų	↑	0,0	0	↑	4,4	1,19	3,5	3,7		14,5	0,0
Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyventojų	↑	0,0	0	↑	4,4	1,69	2,6	2,6		9,5	0,0
Sergamumas ŽIV ir jo sukeltomis ligomis 10 000 gyventojų	→	0,0	0	→	0,0	0,00	0,6	0,7		1,5	0,0

Rodiklio pavadinimas	Savivaldybės reikšmės						Lietuvos reikšmės				
	1 metų			3 metų vidurkis			1 metų rodiklis	3 metų vidurkis			
	Tendencija	Rodiklis	Kiekis	Tendencija	Rodiklis	Santykis		Rodiklis	Sritis	Blogiausia	Geriausia
4.3. pagerinti motinos ir vaiko sveikatą;											
Kūdikių mirtingumas 1000 gyvų gimusių	↓	0,0	0	↓	0,0	0,00	85,4	2,9		17,5	0,0
2 m. vaikų tymų, epideminio parotito, raudonukės (1 dozė) skiepijimo apimtys (proc.)	↑	83,9	47	→	83,3	0,97	86,7	86,0		53,3	96,8
1 m. vaikų difterijos, stabligės, kokliušo, poliomielito, *Haemophilus influenzae B* skiepijimo apimtys (3 dozės) (proc.)	↑	90,6	48	→	88,6	1,00	24,2	88,4		61,5	96,5
Vaikų (7–17 m.), neturinčių ėduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, dalis (proc.)	→	25,3	346	→	27,0	1,13	1,2	23,9		5,4	30,6
Paauglių (15–17 m.) gimdymų skaičius 1000 15–17 m. moterų	→	0,0	0	↓	0,0	0,00	85,4	1,4		11,7	0,0
4.4. stiprinti lėtinių neinfekcinių ligų prevenciją ir kontrolę.											
Mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) 100 000 gyventojų	↓	942,9	140	→	935,5	1,41	665,7	665,0		1171,8	398,6
SMR nuo kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) 100 000 gyventojų	↓	767,6	140	↓	783,3	1,22	629,8	641,4		923,7	484,7
Mirtingumas nuo piktybinių navikų (C00-C96) 100 000 gyventojų	↑	458,0	68	→	383,9	1,40	274,9	274,9		411,7	191,6
SMR nuo piktybinių navikų (C00-C96) 100 000 gyventojų	→	341,0	68	→	294,3	1,15	253,7	256,8		333,6	205,9
Mirtingumas nuo cerebrovaskulinių ligų (I60-I69) 100 000 gyventojų	↑	269,4	40	→	247,1	1,69	140,2	146,2		418,1	53,7
SMR nuo cerebrovaskulinių ligų (I60-I69) 100 000 gyventojų	↑	217,5	40	→	206,0	1,47	131,8	140,4		349,4	48,5
Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyventojų	→	55,9	83	↑	64,2	0,94	68,1	68,2		104,0	28,4
Tikslinės populiacijos dalis, 2 metų bėgyje dalyvavusi krūties vėžio programoje (proc.)	↑	38,6	1423	↑	38,0	0,69	55,5	55,4		25,5	68,7
Tikslinės populiacijos dalis, 3 metų laikotarpiu dalyvavusi gimdos kaklelio programoje (proc.)	↑	68,4	2253	↑	62,5	0,87	76,2	72,2		36,0	89,1
Tikslinės populiacijos dalis, 2 metų laikotarpiu dalyvavusi storosios žarnos vėžio programoje (proc.)	↑	66,7	4005	↑	64,4	1,12	58,4	57,6		33,3	69,6
Tikslinės populiacijos dalis, dalyvavusi ŠKL programoje (proc.)	↓	39,6	1629	→	39,4	0,97	34,9	40,8		19,9	58,3

III SKYRIUS
SPECIALIOJI DALIS

3.1. Savivaldybės prioritetinių problemų analizė

Remiantis 2025 metų Skuodo r. sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profiliu, buvo atrinkti 3 prioritetiniai rodikliai iš sąrašo:

1. išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyventojų;
2. kūdikių, žindytų išimtinai krūtimi iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.);
3. savižudybių skaičius / standartizuotas mirtingumas nuo tyčinio savęs žalojimo 100 000 gyventojų (X60-X84).

Prioritetinių problemų pasirinkimo motyvai (metodika):

1. rodiklių reikšmės yra raudonojoje zonoje (žr. 2025 metų Skuodo rajono savivaldybės sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilio *sritis pagal 3 m. vidurkį* stulpelį);
2. savivaldybės rodiklio 3 m. vidurkio santykis su Lietuvos rodiklio 3 m. vidurkiu yra didžiausias;
3. savivaldybė pagal 2025 m. rodiklio reikšmę atsilieka nuo Lietuvos vidurkio;
4. atsižvelgta į rodiklio ir absoliučių skaičių pokytį.

Paaiškinimai dėl kitų raudonos zonos rodiklių, kurie neįtraukti į prioritetinių rodiklių sąrašą, nors savivaldybės rodiklio santykis su Lietuva yra didelis:

1. standartizuotas mirtingumas / mirtingumas nuo paskendimo 100 000 gyventojų, nes 2025 m. registruoti 3 mirties atvejai per metus ir keli atvejai „iššaukia“ didesnę rodiklio reikšmę;
2. gyventojų skaičiaus pokytis 1000 gyventojų, nes detali demografinė situacija ir gyventojų skaičiaus mažėjimo priežastys yra pateiktos 1.1 poskyryje.

Į prioritetinių rodiklių sąrašą neįtraukti rodikliai, kurie buvo prioritetiniais Skuodo rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2025 m. ataskaitoje, nes reikalingas laikas numatytų rekomendacijų įgyvendinimo poveikio vertinimui.

Sudarius Skuodo rajono savivaldybės probleminių visuomenės sveikatos rodiklių sąrašą, toliau atlikta detali analizė.

3.2. Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyventojų

Išvengiama hospitalizacija **–** tai hospitalizacija, kurios galima išvengti imantis prevencinių priemonių ir (ar) laiku teikiant reikiamą ambulatorinę sveikatos priežiūrą[1].

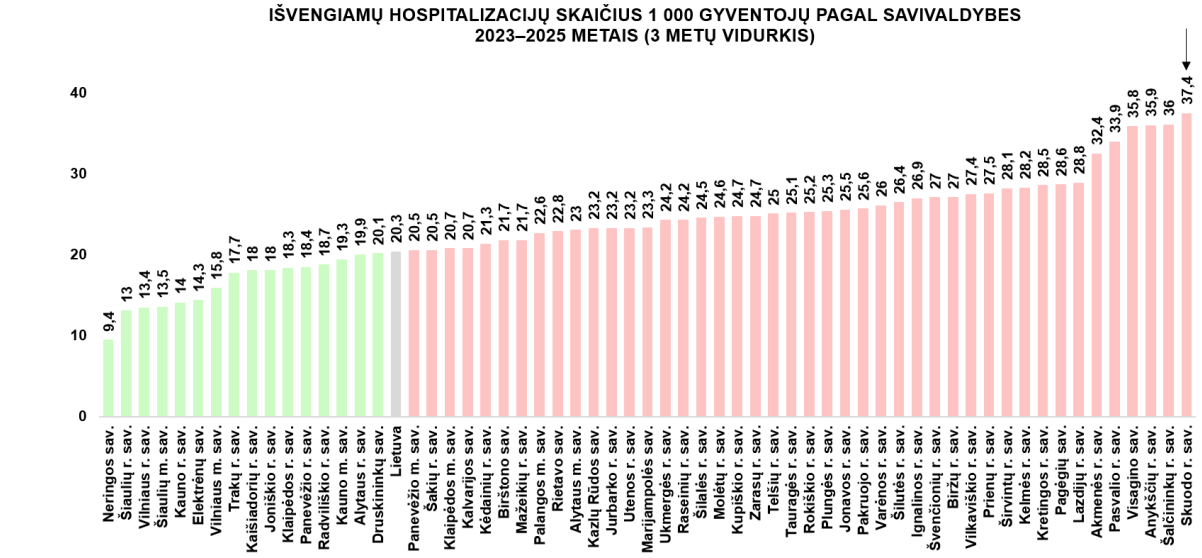
		Skuodo r. sav.	Lietuva	Savivaldybės rodiklio tendencija*
Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyventojų 2025 m.	**1 m. rodiklis**	**40,8**	**19,5**	↑
	3 m. rodiklio vidurkis	**37,4**	**20,3**	↑

Skuodo rajono savivaldybė pagal išvengiamų hospitalizacijų 1 000 gyventojų rodiklį yra prasčiausioje situacijoje tarp savivaldybių ir atsilieka nuo Lietuvos vidurkio.

**Tendencija – skaičiuojama pastariesiems penkeriems metams nuo analizuojamų metų arba savivaldybės 3 m. rodiklio reikšmės vidurkio tendencija.*
Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema.

[1] Savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitų rašymo metodinės rekomendacijos. 2026. Higienos institutas.

Mažiausias išvengiamų hospitalizacijų 1 000 gyventojų rodiklis yra Neringos savivaldybės gyventojų.

Savivaldybės 3 m. rodiklio palyginimas su Lietuvos 3 m. rodiklio Geriau Blogiau Panašiai

2025 m. nustatytos Skuodo rajono savivaldybės gyventojų 603 išvengiamos hospitalizacijos, 2024 m. – 613. Daugiausia išvengiamų hospitalizacijų nustatoma 65 m. ir vyresnio amžiaus asmenų grupėje.

Skuodo rajono savivaldybės gyventojų išvengiamų hospitalizacijų skaičius ir išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1000 gyventojų pagal amžiaus grupes

Amžiaus grupės	2023 m.		2024 m.		2025 m.		Tendencija	Savivaldybės 2025 m. rodiklio palyginimas su Lietuvos vidurkiu
	Išvengiamų hospitalizacijų skaičius	Atvejai 1000 gyv.	Išvengiamų hospitalizacijų skaičius	Atvejai 1000 gyv.	Išvengiamų hospitalizacijų skaičius	Atvejai 1000 gyv.		
1–17 m.	65	29,5	54	25,4	49	23,7	↑	
18–64 m.	122	13,3	129	14,4	116	13,4	↑	
65 + m.	282	72,6	430	108,2	438	108,1	↑	
Iš viso	**469**	**30,7**	**613**	**40,8**	**603**	**40,8**	↑	

Tendencija: → Nekinta ↑ Didėja ↓ Mažėja

Savivaldybės 2025 m. rodiklio palyginimas su Lietuvos reikšme: Geriau Blogiau Panašiai

Didžiausia išvengiamų hospitalizacijų našta tenka suaugusiųjų, ypač vyresnio amžiaus (65 + m.), grupei. Šioje grupėje didžiausias išvengiamų hospitalizacijų rodiklis nustatytas dėl hipertenzijos (32,6 atvejo 1000 gyv., 132 hospitalizacijos) ir dėl stazinio širdies nepakankamumo (22,5 atvejai 1000 gyv., 91 hospitalizacija). Darbingo amžiaus (18–64 m.) asmenų grupėje išsiskiria hospitalizacijos dėl hipertenzijos (2,8 atvejo 1000 gyv., 24 hospitalizijos) ir pielonefrito (2,2 atvejo 1000 gyv., 19 hospitalizacijų). Tiek vyresnio amžiaus, tiek darbingo amžiaus asmenų grupėse šių rodiklių tendencija yra didėjanti ir viršija Lietuvos vidurkį. Bendras rajono rodiklis dėl pielonefrito kelia didelį susirūpinimą, nes išaugo iki 5,3 atvejo 1000 gyv. ir viršija šalies vidurkį. Vaikų (1–17 m.) amžiaus grupėje didžiausias išvengiamų hospitalizacijų rodiklis yra dėl ausų, nosies ir gerklės infekcijų (2025 m. 7,3 atvejai 1000 gyv.,15 hospitalizacijų). Tačiau šioje grupėje išvengiamų hospitalizacijų rodiklio tendencija yra mažėjanti ir situacija geresnė už Lietuvos vidurkį. Papildomai duomenys pateikiami 1 priede.

Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema.

Skuodo rajono savivaldybės gyventojų išvengiamų hospitalizacijų skaičius ir išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1000 gyventojų pagal priežastis ir amžiaus grupes 2025 metais

Išvengiamos hospitalizacijos pagal priežastis	1–17 m.		18–64 m.		65 + m.	
	Išvengiamų hospitalizacijų skaičius	Atvejai 1000 gyv.	Išvengiamų hospitalizacijų skaičius	Atvejai 1000 gyv.	Išvengiamų hospitalizacijų skaičius	Atvejai 1000 gyv.
Dėl pneumonijos	11	5,3 ↑	11	1,3 ↑	43	10,6 ↑
Dėl astmos	0	0,0 →	3	0,3 ↓	5	1,2 ↑
Dėl stazinio širdies nepakankamumo	–	–	13	1,5 →	91	22,5 ↑
Dėl 1 tipo cukrinio diabeto	–	–	5	0,6 →	0	0,0 →
Dėl 2 tipo cukrinio diabeto 18 + m.	–	–	7	0,8 →	12	3,0 →
Dėl lėtinės obstrukcinės plaučių ligos 18 + m.	–	–	6	0,7 ↑	56	13,8 ↑
Dėl krūtinės anginos 18 + m.	–	–	2	0,2 →	18	4,4 ↓
Dėl hipertenzijos 18 + m.	–	–	24	2,8 ↑	132	32,6 ↑
Dėl pielonefrito 1 + m.	4	1,9 ↓	19	2,2 ↑	55	13,6 ↑
Dėl ausų, nosies ir gerklės infekcijų 1–17 m.	15	7,3 ↓	–	–	–	–
Dėl (kitų) vakcinomis valdomų ligų 1 + m.	4	1,9 →	0	0,0 →	0	0,0 ↓
Dėl geležies stokos anemijų 1 + m.	2	1,0 ↑	6	0,7 ↑	9	2,2 ↑
Dėl opinės ligos 18 + m.	–	–	14	1,6 ↑	12	3,0 ↑
Dėl burnos ir (ar) dantų ligų 1 + m.	0	0,0 ↓	0	0,0 →	0	0,0 ↓
Dėl epilepsijos 1 + m.	13	6,3 ↑	6	0,7 ↑	5	1,2 ↑
Dėl moters dubens organų uždegiminių ligų 18 + m.	–	–	0	0,0 →	0	0,0 →

Tendencija: → Nekinta ↑ Didėja ↓ Mažėja

Savivaldybės 2025 m. rodiklio palyginimas su Lietuvos reikšme: Geriau Blogiau Panašiai

2025 m. 33 asmenys dalyvavo Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro vykdytoje širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto rizikos grupių asmenų sveikatos stiprinimo programoje, iš jų programą baigė – 23 asmenys. 9 asmenys buvo nukreipti iš VšĮ Skuodo pirminės sveikatos priežiūros centro (toliau – VšĮ Skuodo PSPC) ir sutiko dalyvauti programoje. Asmenų nukreiptų iš VšĮ Skuodo PSPC buvo ir daugiau, bet atsisakė dalyvauti programoje dėl įvairių priežasčių.

Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro vykdytos širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto rizikos grupių asmenų sveikatos stiprinimo programos vykdymo apimtys Skuodo rajono savivaldybėje

	2023	2024	2025
Suplanuotas asmenų skaičius metams	12	20	20
Dalyvavusių asmenų skaičius	12	29	33
Baigusių programą asmenų skaičius	12	20	23
Asmenų skaičius, kurie buvo nukreipti šeimos gydytojų, dalyvauti programoje ir sutiko dalyvauti programoje	0	**15 asmenų** iš VšĮ Skuodo pirminės sveikatos priežiūros centro **14 asmenų** iš VšĮ Mosėdžio pirminės sveikatos priežiūros centro	**9 asmenys** iš VšĮ Skuodo pirminės sveikatos priežiūros centro

Išvengiamų hospitalizacijų skaičius mažinamas optimizuojant paslaugų struktūrą, pritraukiant specialistus ir modernizuojant įstaigos infrastruktūrą.

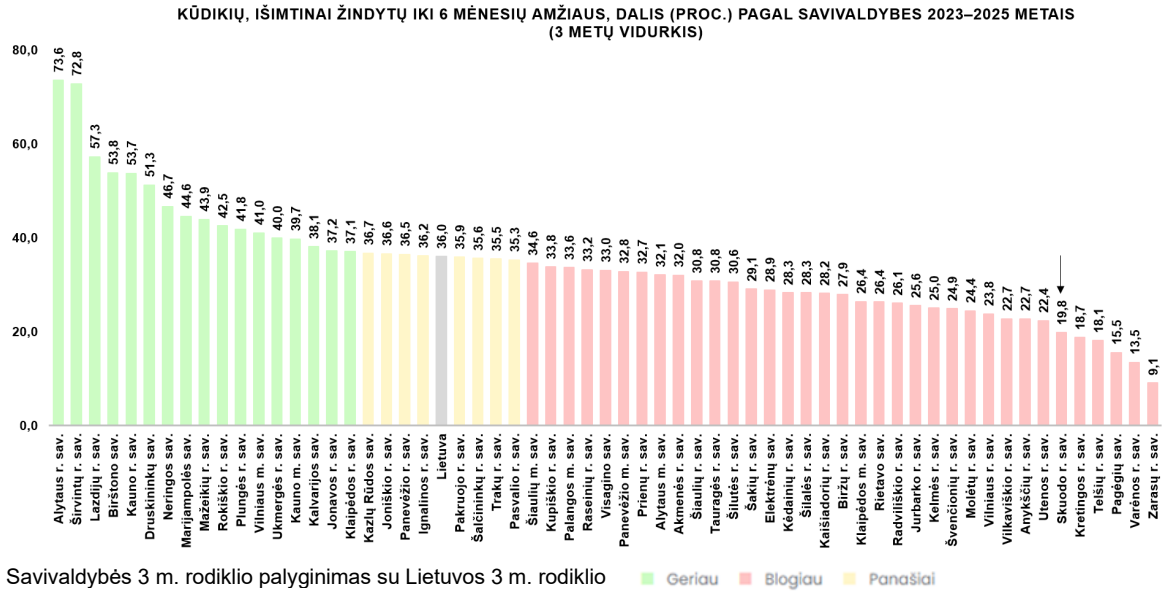
Remiantis VšĮ Skuodo PSPC 2025 m. veiklos ataskaita, 2025 m. nutraukta veikla Vižančių, Pašilės ir Šliktinės medicinos punktuose (dėl didelių išlaikymo / higienos sąnaudų, mažų srautų ir personalo trūkumo), o paslaugos pacientams efektyviai užtikrinamos per Ambulatorinių slaugos paslaugų namuose komandą – tai leidžia laiku suvaldyti būklių paūmėjimus. Nors 2025 m. įdarbinta šeimos gydytoja Ylakių ambulatorijoje, gydytoja odontologė Barstyčių ambulatorijoje ir burnos higienistė Skuodo PSPC, specialistų trūkumą ir lėtinių ligų kontrolę toliau sprendžia projektas „Sveikatos specialistų rengimas, pritraukimas Skuodo rajono savivaldybėje“, kuriuo numatyta pritraukti 2 šeimos gydytojus, 3 bendrosios praktikos slaugytojus, 2 odontologo padėjėjus bei slaugytoją diabetologą.

Šaltiniai: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema, VšĮ Skuodo pirminės sveikatos priežiūros centro 2025 m. veiklos ataskaita.

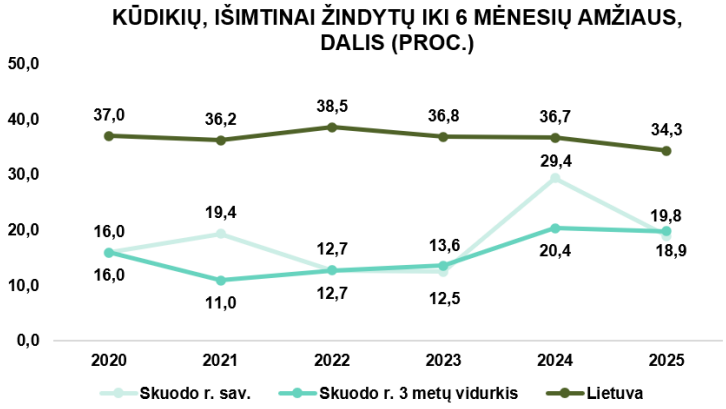
Vykdant projektą „Sveikatos centro teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų infrastruktūros modernizavimas“, 2025 m. iš dalies suremontuotos Skuodo PSPC registratūros, procedūrinio kabineto, psichikos sveikatos centro bei Ylakių ambulatorijos patalpos (darbus baigiant 2026 m.). Diagnostikai pirminiame lygyje 2025 m. įsigyta chirurginė apžiūros lempa bei ultragarsinė sistema, o 2026 m. suplanuota įsigyti tonometrą, funkcines lovas, inhaliatorių ir odontologinę įrangą.

3.3. Kūdikių, žindytų išimtinai krūtimi iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.)

Skuodo rajono savivaldybė pagal žindomų kūdikių iki 6 mėnesių amžiaus vien motinos pienu rodiklį atsilieka nuo Lietuvos vidurkio. 2025 m. Alytaus rajono ir Širvintų rajono savivaldybėse kūdikių žindymo rodiklis yra geriausias. Pasaulio sveikatos organizacija rekomenduoja kūdikius iki 6 mėn. maitinti vien motinos pienu[2].

2025 m. 18,9 proc. kūdikių iki 6 mėnesių amžiaus yra maitinami vien motinos pienu (Lietuvoje – 34,3 proc.), 3 m. rodiklio vidurkis panašus – 19,8 proc. (Lietuvoje – 36 proc.).

Šaltiniai: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema, VšĮ Skuodo pirminės sveikatos priežiūros centro 2025 m. veiklos ataskaita, 2025 m. savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos rodikliai Excel lentelėse.

[2] Savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitų rašymo metodinės rekomendacijos. 2026. Higienos institutas.

Kūdikiai žindyti iki 6 mėnesių vien motinos pienu

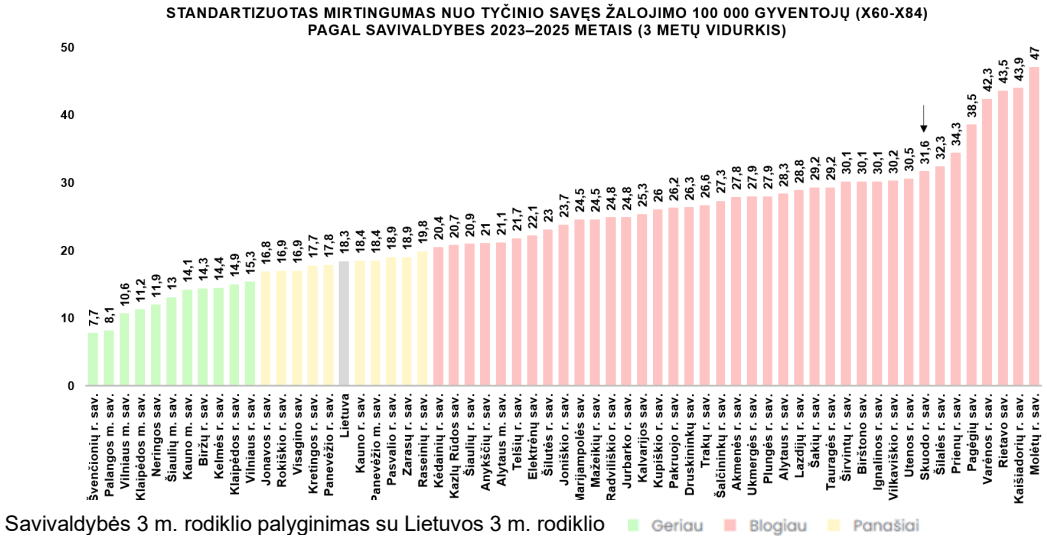
2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.
8 kūdikiai	8 kūdikiai	7 kūdikiai	5 kūdikiai	10 kūdikių	7 kūdikiai

Vaikų, per ataskaitinius metus sulaukusių vienerių metų, skaičius

2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2024 m.	2025 m.
74 vaikai	73 vaikai	34 vaikai	40 vaikai	34 vaikai	37 vaikai

3.4. Savižudybių skaičius / standartizuotas mirtingumas nuo tyčinio savęs žalojimo 100 000 gyventojų (X60-X84)

Skuodo rajono savivaldybė pagal standartizuoto mirtingumo nuo tyčinio savęs žalojimo 100 000 gyventojų 3 metų rodiklio vidurkį patenka į 8 vietą tarp 60 savivaldybių ir atsilieka nuo Lietuvos vidurkio. 2025 m. nebuvo registruota Neringos ir Švenčionių rajono savivaldybės gyventojų savižudybių atvejų.

Skuodo r. sav. savižudybių skaičius 100 000 gyventojų	2024 m.	2025 m.	Tendencija*
1 m. rodiklis	13,2	40,4	↑
3 m. rodiklio vidurkis	33,1	33,1	↑

**Tendencija – skaičiuojama pastariesiems penkeriems metams nuo analizuojamų metų arba savivaldybės 3 m. rodiklio reikšmės vidurkio tendencija.*

Skuodo rajono savivaldybės gyventojų pagrindinė mirties priežastis dėl savižudybių yra tyčiniai susižalojimai pasikariant, pasismaugiant ir uždūstant.

2025 m. užregistruotos 6 Skuodo rajono savivaldybės gyventojų savižudybės, 2024 m. – 2 savižudybės atvejai. Skuodo rajono savivaldybės ***vyrų savižudybių įvyksta daugiau nei moterų***, nors moterys sudaro nežymiai didesnę dalį gyventojų nei vyrai. ***Miesto gyventojų savižudybių mirtingumo rodiklis yra didesnis nei kaimo gyventojų,*** nors kaimo gyventojai sudaro daugiau nei pusę visų Skuodo rajono savivaldybės gyventojų. 2025 m. užregistruoti 2 savižudybės atvejai 18–44 m. ir 4 atvejai – 65 m. ir vyresnio amžiaus asmenų grupėje. ***Vaikų amžiaus grupėje savižudybės atvejų nebuvo.***

Šaltiniai: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema, 2025 m. savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos rodikliai Excel lentelėse, Asmens sveikatos priežiūros įstaigos metų veiklos ataskaita Nr. 1 (sveikata), Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registras, Higienos institutas.

Skuodo rajono savivaldybės gyventojų mirčių dėl savižudybių skaičius 100 000 gyventojų ir mirčių dėl savižudybių skaičius pagal lytį, gyvenamąją vietą, amžiaus grupes

	2023 m.		2024 m.		2025 m.		Tendencija
	Mirčių skaičius 100 000 gyventojų	Mirčių skaičius	Mirčių skaičius 100 000 gyventojų	Mirčių skaičius	Mirčių skaičius 100 000 gyventojų	Mirčių skaičius	
Pagal lytį							
Moterys	12,2	1	12,4	1	25,3	2	⇧
Vyrai	84,1	6	14,2	1	57,6	4	⇧
Pagal gyvenamąją vietą							
Miestas	75,7	4	38,5	2	78,1	4	⇧
Kaimas	29,8	3	0,0	0	20,6	2	⇩
Pagal amžiaus grupes							
0–17 m.	0,0	0	0,0	0	0,0	0	⇨
18–44 m.	46,0	2	47,4	2	48,8	2	⇧
45–64 m.	82,5	4	0,0	0	0,0	0	⇩
65 + m.	25,8	1	0,0	0	98,7	4	⇧
Iš viso	45,6	7	13,2	2	40,4	6	⇧

Tendencija: ⇨ Nekinta ⇧ Didėja ⇩ Mažėja

2025 m. užregistruoti 4 Skuodo miesto seniūnijos gyventojų savižudybės atvejai, 1 atvejis – Ylakių seniūnijos, 1 atvejis – Skuodo seniūnijos.

Skuodo rajono savivaldybės gyventojų savižudybės pagal seniūnijas

Seniūnijos	Savižudybių skaičius						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Iš viso 2020–2025 m.
Aleksandrijos sen.	0	0	1	0	0	0	1
Barstyčių sen.	0	0	0	0	0	0	0
Ylakių sen.	0	0	1	1	0	1	3
Lenkimų sen.	0	0	0	0	0	0	0
Mosėdžio sen.	2	0	1	1	0	0	4
Skuodo sen.	0	1	0	0	0	1	2
Šačių sen.	0	0	0	1	0	0	1
Skuodo miesto sen.	2	0	3	4	2	4	15
Iš viso	4	1	6	7	2	6	26

Skuodo r. sav. gyventojų bandymų žudytis skaičius

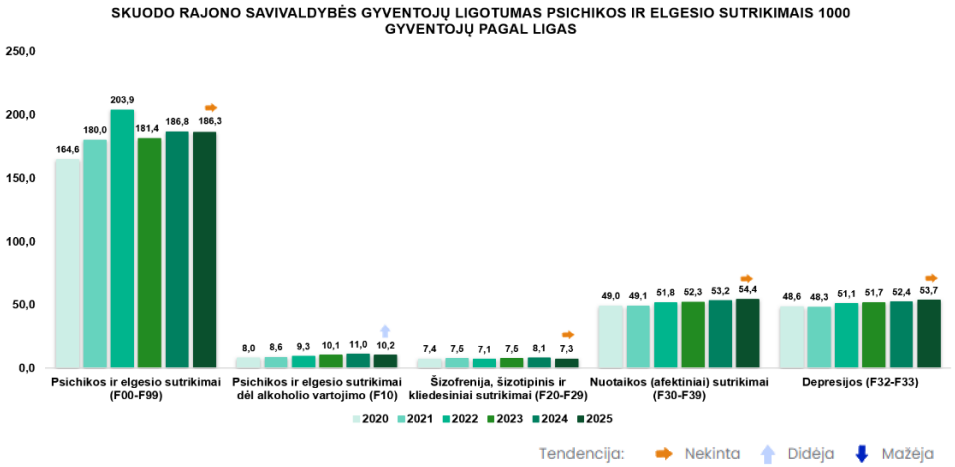

2023 m. → **4 atvejai** → **2024 m.** → **2 atvejai** → **2025 m.** → **1 atvejis**

Skuodo rajono savivaldybės gyventojų ligotumas psichikos ir elgesio sutrikimais yra didesnis nei Lietuvoje.

Skuodo rajono savivaldybės gyventojų ligotumas psichikos ir elgesio sutrikimais pastaruosius dvejus metus išlieka panašus.

2025 m., lyginant su 2020 m., ligotumas nuotaikos sutrikimais ir depresija padidėjo nežymiai nuo 49 iki 54 atvejų 1000 gyventojų.

Šaltiniai: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema, Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registras, Higienos institutas, Privalomojo sveikatos draudimo fondo informacinė sistema (PSDF IS).

Skuodo rajono savivaldybėje yra vykdomos psichinės sveikatos stiprinimo ir savižudybių prevencijos veiklos. Tačiau savivaldybė neturi savižudybių prevencijos koordinatoriaus, kuris užtikrintų veikiantį pagalbos algoritmą, sujungtų esamas paslaugas į vientisą tinklą ir organizuotų skubią pagalbą bendruomenėse įvykus nelaimei. Savižudybių problematiką rodo bendros sistemos trūkumą.

Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras 2025 m. pravedė 2 bazinius savižudybių prevencijos mokymus, kuriuose dalyvavo 40 asmenų. 2025 m. buvo suteikta 290 individualių psichologų konsultacijų ir 17 grupių organizuoti psichologų grupiniai užsiėmimai per metus, kuriuose dalyvavo 216 asmenų. 2025 m. 332 vaikai dalyvavo visuomenės sveikatos specialistų paskaitose psichinės sveikatos tema. 2025 m. Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras parengė skrajutę apie emocinės pagalbos linijas, kuri buvo išplatinta ugdymo įstaigose.

2025 m. Mosėdžio gimnazijoje buvo suteikta 200 individualių psichologo konsultacijų. Skuodo Bartuvos progimnazijoje pravesti 2 užsiėmimai tema „Saugi emocinė sveikata“, kuriose dalyvavo 50 asmenų. Skuodo Pranciškaus Žadeikio gimnazijoje 21 vaikui buvo suteiktos individualios psichologų konsultacijos.

2025 m. priklausomybių konsultantas suteikė 270 konsultacijų per metus, gerovės konsultantas – 855 konsultacijas.

Vykdytos psichikos sveikatos stiprinimo veiklos Skuodo rajono savivaldybėje

		2024	2025
Klaipėdos r. sav. visuomenės sveikatos biuras:			
Baziniai savižudybių prevencijos mokymai	Dalyvių skaičius	44	40
	Mokymų skaičius	2	2
Individualios psichologų konsultacijos	Konsultacijų skaičius	180	290
	Asmenų skaičius	40	46
Psichologų vedami grupiniai užsiėmimai	Grupių skaičius	22	17
	Asmenų skaičius	214	216
Priklausomybių konsultantų paslaugų teikimas	Konsultacijų skaičius	274	270
	Unikalių asmenų skaičius	71	60
Psichikos sveikatos tema užsiėmimai mokyklose	Psichinės sveikatos tema pravestų paskaitų skaičius	18	18
	Psichinės sveikatos paskaitose dalyvavusių mokinių skaičius	420	332
Vaikų ugdymo įstaigos:			
Mosėdžio gimnazija	Individualios psichologų konsultacijos	233	200
	Psichologo vedami grupiniai užsiėmimai (skaičius)	5	8
Skuodo Bartuvos progimnazija	Užsiėmimų skaičius	3	2
	Asmenų skaičius	65	50
Skuodo Pranciškaus Žadeikio gimnazija	Individualios konsultacijos (vaikų skaičius)	15	21
	Užsiėmimų skaičius	19	14
	Renginių skaičius	2	2
Gerovės konsultanto paslaugos:			
	Konsultacijas gavusių asmenų skaičius	145	164
	Konsultacijas baigusių asmenų skaičius	138	156
	Įvykdytų konsultacijų skaičius	704	855

Pastaba: Skuodo kaimo verslų, amatų ir paslaugų mokykla neturi psichologo. Ylakių gimnazijoje psichologas dirbti pradėjo nuo 2025 metų lapkričio mėnesio du kartus per savaitę.

IV SKYRIUS
SAVIVALDYBĖS GYVENSENOS STEBĖSENOS RODIKLIAI

Nuo 2018 m. visos Lietuvos mastu pradėti vykdyti suaugusių savivaldybės gyventojų gyvensenos stebėsenos tyrimai kas 4 metus, įgyvendinant Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymą Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“. Trečiasis suaugusių savivaldybės gyventojų gyvensenos stebėsenos tyrimas atliktas 2026 metais. Tyrimą koordinuoja Higienos institutas, o tyrimo organizavimą ir atlikimą Skuodo rajono savivaldybėje vykdo Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras. Suaugusiųjų apklausai naudotas su Sveikatos apsaugos ministerija suderintas standartizuotas klausimynas. Tyrimo rezultatų patikimumui užtikrinti sudaroma reprezentatyvi imtis. Tyrimo populiacija – 18 metų amžiaus ir vyresni asmenys. Skirtingai nei 2018 m. ir 2022 m., kai apklausa vyko lankantis gyventojų namuose, 2026 m. tyrimas atliktas apklausiant įvairiose iš anksto numatytose viešose vietose (tyrimo lizduose).

Skuodo rajone 2018 m. tyrimo imtis – 412 gyventojų, 2022 m. – 418, 2026 m. – 431.

Suaugusių gyventojų gyvensenos stebėsenos rodikliai (proc.)

Rodikliai	Skuodo r. sav.			Lietuva		
	2018	2022	2026	2018	2022	2026
Suaugusiųjų, kurie bent kartą per dieną valgo vaisius (neskaitant sulčių), dalis	22,8	31,3	30,3	34,7	36,6	36,7
Suaugusiųjų, kurie bent kartą per dieną valgo daržoves (neskaitant bulvių), dalis	26,2	42,3	38,4	42	46,1	47,0
Suaugusiųjų, kurie bent kartą per dieną valgo saldumynus, dalis	N	26,6	20,0	N	18,6	18,8
Suaugusiųjų, kurie bent kartą per dieną geria nealkoholinius saldintus gėrimus*, dalis	N	5,5	4,2	N	5,4	4,5
Suaugusiųjų, kurie bent kartą per dieną geria energinius gėrimus, dalis	N	1,3	1,4	N	1,8	1,9
Suaugusiųjų, kurie papildomai nededa druskos į paruoštą maistą, dalis	46	45,1	36,8	43,8	39,9	36,1
Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų kasdien vartojo tabako gaminius, dalis	18,4	17,7	17,2	17,3	16,3	14,1
Suaugusiųjų, kurie per paskutinius 12 mėnesių kasdien vartojo tabako gaminius, dalis	18,1	15,7	16,2	16,5	15,9	13,8
Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų kasdien rūkė elektronines cigaretes arba naudojo panašius elektroninius įtaisus rūkymui, dalis	1,5	4,5	3,7	1,1	5,2	7,0
Suaugusiųjų, kurie per paskutinius 12 mėnesių kasdien rūkė elektronines cigaretes arba naudojo panašius elektroninius įtaisus rūkymui, dalis	1,5	3,1	3,7	1,1	4,9	6,9
Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų kasdien vartojo alkoholinius gėrimus, dalis	1,5	0,8	0,5	1,5	1,4	1,0
Suaugusiųjų, kurie per paskutines 30 dienų vartojo alkoholinius gėrimus kartą per savaitę ir dažniau, dalis	23,2	20,4	25,8	22	21,8	20,5
Suaugusiųjų, kurie per paskutinius 12 mėnesių vartojo alkoholinius gėrimus kartą per savaitę ir dažniau, dalis	17,1	16,4	19,1	15,7	18,3	17,7
Suaugusiųjų, kurie bent kartą per savo gyvenimą vartojo narkotinių ar psichotropinių medžiagų (narkotikų) be gydytojo paskyrimo, dalis	7,2	5,2	8,8	7,8	12	11,0
Suaugusiųjų, kurie užsiima energinga fizine veikla bent po 30 min. 5 dienas ir daugiau per savaitę, dalis	53,7	43,2	30,1	40,5	28,3	25,1

Suaugusių gyventojų gyvensenos stebėsenos rodikliai (proc.)

Rodikliai	Skuodo r. sav.			Lietuva		
	2018	2022	2026	2018	2022	2026
Suaugusiųjų, kurie visada tamsiu paros metu būdami lauke nešioja atšvaitus, dalis	N	53,6	35,1	N	32,8	27,3
Suaugusiųjų, kurie visada segi saugos diržą važiuodami automobiliu, dalis	N	96,8	97,9	N	91,2	96,5
Suaugusiųjų, kurie visada dėvi šalmą važiuodami dviračiu, dalis	N	5,6	9,8	N	10,2	15,6
Suaugusiųjų, kurie neturi nė vieno artimo žmogaus, kuriuo galėtų pasitikėti susidūrus su sunkiomis asmeninėmis problemomis, dalis	N	3,1	3,0	N	5,7	5,0
Suaugusiųjų, kuriuos per praėjusį mėnesį buvo apėmusi prislėgta nuotaika, nerimas šiek tiek labiau ar daug labiau nei anksčiau, dalis	15,4	26,8	13,8	16,6	23,5	16,8
Suaugusiųjų, kurie savo gyvenimo kokybę vertina kaip gerą ar labai gerą, dalis	55,5	61,4	68,4	61,8	69,5	74,9
Suaugusiųjų, kurie savo dabartinę sveikatos būklę vertina kaip gerą ar labai gerą, dalis	51,7	50,8	58,2	58,1	62,4	65,0
Suaugusiųjų, kurie jaučiasi laimingi ar labai laimingi, dalis	49	55,2	57,5	58,1	59,9	63,9
Suaugusiųjų, kurie turi ilgalaikių sveikatos problemų, dalis	N	48	39,5	N	36,9	37,7
Suaugusiųjų, kurie per paskutinius 12 mėnesių bandė keisti savo gyvenseną dėl sveikatos ir pakeitė, dalis	N	62,6	68,3	N	61,9	69,1

N – nėra duomenų, nes keitėsi arba buvo įtraukti nauji klausimai (rodikliai).

**2022 m. klausimyne nurodyta gazuoti saldūs gėrimai.*

APIBENDRINANČIOS IŠVADOS

1. Skuodo rajono savivaldybės gyventojų demografiniai pokyčiai ir sudėtis:

1.1. 2026 metų pradžioje gyvenamąją vietą buvo deklaravę 14686 gyventojai;

1.2. palyginti su 2025 m. pradžios duomenimis, 2026 m. pradžioje gyventojų skaičius sumažėjo 325 asmenimis;

1.3. 2026 m. pradžioje moterys sudarė 53,2 proc. visų gyventojų, o vyrai – 46,8 proc.;

1.4. 2026 m. pradžioje kaimo gyventojai sudarė 65,4 proc. visų gyventojų, o miesto gyventojai – 34,6 proc.;

1.5. gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes: 2026 m. pradžioje vaikai sudarė 14,3 proc. visų gyventojų, 18–44 m. amžiaus gyventojai sudarė 27,4 proc., 45–64 m. asmenys sudarė 30,6 proc., 65 m. ir vyresni asmenys sudarė 27,7 proc.;

1.6. stebima neigiama natūrali gyventojų kaita: 2025 m. gimė 67 asmenys, o mirė 283 asmenys;

1.7. gyventojų skaičiaus mažėjimą lemia neigiama neto vidaus migracija ir neigiamas natūralus gyventojų prieaugis;

1.8. bendra gyventojų vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė 2025 m. siekė 74,7 m., moterų – 80,4 m., vyrų – 69,6 m.

2. Gyventojų pagrindinių mirčių struktūra:

2.1. daugiausia miršta nuo kraujotakos sistemos ligų, 2-oje vietoje yra mirtys nuo piktybinių navikų, 3-ioje vietoje yra mirtys nuo išorinių priežasčių;

2.2. per vienerius metus padidėjo gyventojų mirtingumas kraujotakos sistemos ligų, piktybinių navikų, išorinių mirties priežasčių.

3. Gyventojų ligotumo priežastys:

3.1. vaikų ir jaunimo amžiaus grupėse daugiausiai sergama kvėpavimo ir virškinimo sistemų ligomis, o nuo 45 m. ir vyresnio amžiaus asmenų grupėse – kraujotakos sistemos ligomis.

4. Atrinktos analizuotinos problemos:

4.1. išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyventojų. Skuodo rajono savivaldybė pagal išvengiamų hospitalizacijų 1 000 gyventojų rodiklį yra prasčiausioje situacijoje tarp savivaldybių ir atsilieka nuo Lietuvos vidurkio. 2025 m. nustatytos Skuodo rajono savivaldybės gyventojų 603 išvengiamos hospitalizacijos. Didžiausia išvengiamų hospitalizacijų našta tenka suaugusiųjų, ypač vyresnio amžiaus (65 + m.), grupei. Šioje grupėje didžiausias išvengiamų hospitalizacijų rodiklis nustatytas dėl hipertenzijos ir dėl stazinio širdies nepakankamumo;

4.2. kūdikių, žindytų išimtinai krūtimi iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.). Skuodo rajono savivaldybė pagal žindomų kūdikių iki 6 mėnesių amžiaus vien motinos pienu rodiklį atsilieka nuo Lietuvos vidurkio. 2025 m. 18,9 proc. kūdikių iki 6 mėnesių amžiaus yra maitinami vien motinos pienu, 3 m. rodiklio vidurkis panašus – 19,8 proc.;

4.3. savižudybių skaičius / standartizuotas mirtingumas nuo tyčinio savęs žalojimo 100 000 gyventojų (X60-X84). Skuodo rajono savivaldybė pagal standartizuoto mirtingumo nuo tyčinio savęs žalojimo 100 000 gyventojų 3 metų rodiklio vidurkį patenka į 8 vietą tarp 60 savivaldybių ir atsilieka nuo Lietuvos vidurkio. 2025 m. užregistruotos 6 Skuodo rajono savivaldybės gyventojų savižudybės, 2024 m. – 2 savižudybės atvejai. Vyrų savižudybių įvyksta daugiau nei moterų. Miesto gyventojų savižudybių mirtingumo rodiklis yra didesnis nei kaimo gyventojų. Vaikų amžiaus grupėje savižudybės atvejų nebuvo. Gyventojų pagrindinė mirties priežastis dėl savižudybių yra tyčiniai susižalojimai pasikariant, pasismaugiant ir uždūstant. 2025 m., lyginant su 2020 m., ligotumas nuotaikos sutrikimais ir depresija padidėjo nežymiai nuo 49 iki 54 atvejų 1000 gyventojų.

REKOMENDACIJOS

Ataskaitos rekomendacijos orientuotos į prioritetines Skuodo rajono gyventojų problemas, siekiant gerinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą ir kokybę, stiprinant gyventojų sveikatą, skatinant kūdikių žindymą motinos pienu.

1. Siekiant sumažinti išvengiamų hospitalizacijų skaičių, užtikrinti ankstyvąją diagnostiką, didinti paslaugų prieinamumą kaimo gyventojams, integruoti visuomenės sveikatos biuro prevencines priemones:

VšĮ Skuodo pirminės sveikatos priežiūros centrui:

1.1. užtikrinti projekto „Sveikatos specialistų rengimas, pritraukimas Skuodo rajono savivaldybėje“ veiklų tęstinumą ir suintensyvinimą, siekiant įstaigoje įdarbinti trūkstamus specialistus;

užtikrinti asmens sveikatos priežiūros įstaigoms:

1.2. pacientų, kuriems įvertinta rizika susirgti arba kurie jau serga širdies ir kraujagyslių ligomis ar cukriniu diabetu, nukreipimą į Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro vykdomą Širdies ir kraujagyslių ligų bei cukrinio diabeto prevencinę programą;

siūloma Skuodo rajono savivaldybės tarybai:

1.3. pagal galimybes skirti finansavimą atokių kaimiškųjų seniūnijų vyresnio amžiaus ir rizikos grupių asmenų tikslinei pavėžėjimo paslaugai iki asmens sveikatos priežiūros įstaigų;

Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurui:

1.4. 2027 m. organizuoti sveikos mitybos įgūdžių formavimo ir fizinio aktyvumo užsiėmimus gyventojams.

2. Siekiant skatinti kūdikių žindymą motinos pienu:

siūloma Savivaldybės administracijai:

2.1. pagal galimybes inicijuoti ir numatyti finansavimą seminarų ciklui „Šeimos pasirengimas naujagimio atėjimui“, pavedant šią veiklą vykdyti Skuodo rajono savivaldybę aptarnaujančiam Klaipėdos rajono visuomenės sveikatos biurui, naudojantis gerąja patirtimi Klaipėdos rajono savivaldybėje ir pritaikant tai Skuodo rajono savivaldybės šeimoms“;

siūloma Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurui:

2.2. parengti aktualią informacinę medžiagą apie žindymo konsultantų prieinamumą ir užtikrinti tikslinę jos sklaidą Skuodo rajono savivaldybėje (viešinimo priemonės: informacija savivaldybės, seniūnijų, Klaipėdos rajono visuomenės sveikatos biuro interneto svetainėse, informacinės skrajutės – šeimos gydytojų kabinetuose, seniūnijose ir Civilinės metrikacijos skyriuje).

3. Siekiant mažinti savižudybių skaičių ir su savižudybėmis susijusius neigiamus padarinius:

siūloma Savivaldybės administracijai:

3.1. pagal galimybes inicijuoti ir numatyti finansavimą savižudybių prevencijos koordinatoriaus pareigybei įsteigti;

siūloma Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurui:

3.2. ir toliau organizuoti bazinių savižudybių prevencijos mokymus savivaldybės gyventojams, įstaigoms;

3.3. ir toliau organizuoti psichologų konsultacijų teikimą, grupinių užsiėmimų gyventojams teikimą;

3.4. ir toliau organizuoti priklausomybių konsultanto paslaugų teikimą gyventojams.

Rekomenduojama Savivaldybei pasirengti prioritetinių problemų gerinimui skirtų rekomendacijų įgyvendinimo planą, nurodant už kiekvieną priemonę atsakingas institucijas ir vykdyti rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną.

PRIEDAI

1 priedas

Skuodo rajono savivaldybės gyventojų išvengiamų hospitalizacijų skaičius ir išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1000 gyventojų pagal priežastis

Išvengiamos hospitalizacijos pagal priežastis	2024 m.		2025 m.		Tendencija	Savivaldybės 2025 m. rodiklio palyginimas su Lietuvos vidurkiu
	Išvengiamų hospitalizacijų skaičius	Atvejai 1000 gyv.	Išvengiamų hospitalizacijų skaičius	Atvejai 1000 gyv.		
Dėl pneumonijos	88	5,9	65	4,4	↑	
Dėl astmos	12	0,8	8	0,5	→	
Dėl stazinio širdies nepakankamumo	99	7,7	104	8,2	↑	
Dėl 1 tipo cukrinio diabeto	8	0,6	5	0,4	→	
Dėl 2 tipo cukrinio diabeto 18 + m.	19	1,5	19	1,5	→	
Dėl lėtinės obstrukcinės plaučių ligos 18 + m.	75	5,8	62	4,9	↑	
Dėl krūtinės anginos 18 + m.	16	1,2	20	1,6	→	
Dėl hipertenzijos 18 + m.	158	12,2	156	12,3	↑	
Dėl pielonefrito 1 + m.	54	3,6	78	5,3	↑	
Dėl ausų, nosies ir gerklės infekcijų 1–17 m.	15	7,1	15	7,3	↓	
Dėl (kitų) vakcinomis valdomų ligų 1 + m.	3	0,2	4	0,3	→	
Dėl geležies stokos anemijų 1 + m.	15	1,0	17	1,2	↑	
Dėl opinės ligos 18 + m.	16	1,2	26	2,0	↑	
Dėl burnos ir (ar) dantų ligų 1 + m.	0	0,0	0	0,0	→	
Dėl epilepsijos 1 + m.	33	2,2	24	1,6	↑	
Dėl moters dubens organų uždegiminių ligų 18 + m.	2	0,3	0	0,0	→	
Iš viso	613	40,8	603	40,8	↑	

Tendencija: → Nekinta ↑ Didėja ↓ Mažėja

Savivaldybės 2025 m. rodiklio palyginimas su Lietuvos reikšme: Geriau Blogiau Panašiai